

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کنترل فعالیت تجار و اقتصادی بارعلیت حریم خصوصی

مؤلفان:

بهنام حسن زاده

دانش آموخته کارشناسی ارشد

حقوق خصوصی

وکیل پایه یک دادگستری و مدرس دانشگاه

مجید کریمی

دانش آموخته کارشناسی ارشد

جزا و جرم‌شناسی

وکیل پایه یک دادگستری

انتشارات عدالت آمین

سرشناسه	: کریمی، مجید، ۱۳۶۵-
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: کنترل فعالیت تجاری و اقتصادی با رعایت حریم خصوصی / مولفان مجید کریمی، بهنام حسن زاده.
مشخصات نشر	: تهران: عدالت امین، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۸ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۹۲۶۹-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه:ص.۱۱۹-۱۱۳.
موضوع	: حریم شخصی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Privacy -- *Law and legislation -- Iran
موضوع	: جرایم اقتصادی -- ایران
موضوع	: Economic offences -- Iran*
موضوع	: پول شویی -- ایران -- جنبه های حقوقی
موضوع	: Money laundering -- Iran -- Legal aspects
شناسه افزوده	: حسن زاده، بهنام، ۱۳۶۶-
رده بندی کنگره	: ۴۱۶۰ KMH
رده بندی دیویی	: ۴۴۸/۳۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۶۴۷۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

www.ketabon.com

کنترل فعالیت تجاری و اقتصادی با رعایت حریم خصوصی

تألیف: بهنام حسن زاده، مجید کریمی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۹۲۶-۹

چاپ: اول، ۱۳۹۹، ۲۰۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: واصف

حقوق چاپ و نشر، انحصاراً برای انتشارات امین محفوظ است.

۴۵۰۰۰ تومان

**انتشارات
عدالت امین**

تلفن: ۰۹۰۲۱۹۶۷۱۶۰

edalatamin95@yahoo.com

فهرست مطالب

بخش اول: ظرفیت بخر منهوم جرائم اقتصادی

- فصل اول: جرم اقتصادی، نظریه‌های جرم اقتصادی و مبنای حق حریم خصوصی ۳
- مبحث اول: جرم اقتصادی ۳
- گفتار اول: جرم اقتصادی در ادبیات حقوقی و از نظر ساختاری ۳
- بند اول: تعریف جرم به اعتبار مرتکب جرم ۴
- بند دوم: تعریف جرم به اعتبار بزه دیده جرم ۴
- بند سوم: تعریف جرم به اعتبار آثار و خسارت ناشی از جرم ۴
- بند چهارم: تعریف جرم به اعتبار فرایند ارتکاب جرم اقتصادی ۴
- گفتار دوم: مفهوم جرم اقتصادی در قانون مجازات اسلامی و مصادیق آن ۵
- گفتار سوم: حریم خصوصی ۸
- بند اول: حریم خصوصی در حقوق موضوعه ۱۰
- بند دوم: حریم خصوصی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ۱۰
- بند سوم: تاریخچه‌ی حریم خصوصی ۱۱
- گفتار چهارم: پول‌شویی ۱۲
- مبحث دوم: مبنای حق حریم خصوصی و موارد نقض آن ۱۳
- گفتار اول: مبنای حریم خصوصی ۱۴
- بند اول: حمایت از آزادی و استقلال ۱۴
- بند دوم: حمایت حریم خصوصی از آبرو و حیثیت افراد ۱۴
- بند سوم: نیاز فطری انسان به حریم خصوصی ۱۵
- گفتار دوم: مبنای ممنوعیت نقض حریم خصوصی ۱۵
- بند اول: اصل برائت ۱۵
- بند دوم: تحدید اختیارات دولت ۱۷

- ۲۰ بند چهارم: قاعده صحت و اصل اباحه
- ۲۱ بند پنجم: قاعده احترام مال مردم
- ۲۲ بند ششم: قاعده تزاحم و اهم و مهم
- ۲۳ فصل دوم: نظریه‌های اقتصادی
- ۲۳ مبحث اول: نظریه‌های اقتصادی
- ۲۳ گفتار اول: نظریه‌های مربوط به محیط اقتصادی
- ۲۴ گفتار دوم: نظریه‌های حقوقی
- ۲۴ گفتار سوم: سیاست جنایی
- ۲۶ گفتار چهارم: نظریه‌های جامعه‌شناختی
- ۲۶ مبحث دوم: خصایص جرم شناختی جرم پول شویی و مراحل آن
- ۲۶ گفتار اول: خصایص جرم شناختی جرم پول شویی
- ۲۷ بند اول: سازمان یافتگی
- ۲۸ بند دوم: فراملی بودن
- ۳۰ بند سوم: بدون بزه دیده بودن

بخش دوم: حریم خصوصی در پول شویی و راهکارهای پیشگیری از جرائم بانکر

- ۳۳ فصل اول: پول شویی و جرائم اقتصادی بانک‌ها و مؤسسات مالی
- ۳۳ مبحث اول: شیوه‌های ارتکاب پول شویی و انواع آن
- ۳۴ گفتار اول: شیوه‌های مرتبط با سیستم بانکی
- ۳۴ گفتار دوم: شیوه‌های خارج از حوزه فعالیت در سیستم‌های بانکی
- ۳۵ بند اول: تبدیل پول
- ۳۶ بند دوم: قاچاق پول
- ۳۶ بند سوم: قماربازی
- ۳۷ بند چهارم: اختلاط اموال
- ۳۷ بند پنجم: معاملات صوری
- ۳۷ بند ششم: پوشش‌های تجاری مشروع
- ۳۸ بند هفتم: تنظیم اسناد جعلی
- ۳۸ گفتار سوم: انواع پول شویی

.....	مبحث دوم: وظیفه و اصول بانک‌ها و مؤسسات اعتباری برای مقابله با پول‌شویی و حفظ
۳۹	حزیم خصوصی
۳۹	گفتار اول: شناسایی مشتری
۴۰	بند اول: فرایند شناسایی مشتری‌های حقوقی
۴۱	بند دوم: فرایند شناسایی مشتری‌های متقاضی صدور حواله
۴۱	بند سوم: مدیریت شناسایی مشتری
.....	گفتار دوم: طبقه‌بندی مشتری‌ها بر مبنای ریسک و اجرای ضوابط دقیق برای
۴۵	مشتری‌های پرخطر
۴۵	بند اول: مشتری‌های پر ریسک
۴۵	بند دوم: محصولات و خدمات مالی پرریسک
۴۶	بند سوم: مناطق پرریسک
.....	گفتار سوم: نظارت سیستمی بر گردش عملیات مشتری به منظور تشخیص موارد
۴۶	مشکوک
.....	بند اول: تجهیز سیستم گزارش دهی استاندارد و گزارش موارد مشکوک به مراجع
۴۷	صلاحیت‌دار
۴۸	بند دوم: سیستم گزارش دهی موارد مشکوک
۴۸	بند سوم: شناسایی معاملات مشکوک و شیوه گزارش دهی
۵۰	بند چهارم: عدم اطلاع به مشتری در خصوص گزارش موارد مشکوک
۵۲	بند پنجم: گزارش انتقالات نقدی
۵۲	بند ششم: گزارش‌های روزانه و سوابق انتقالات خطی
.....	بند هفتم: گزارش‌های حجم ابزارهای پولی استفاده شده توسط مشتریان و سرعت
۵۳	گردش حساب مشتری
۵۵	فصل دوم: راهکارهای پیشگیری از جرائم اقتصادی در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری
۵۵	مبحث اول: مبارزه با پول‌شویی با توجه بر نقش بانک‌ها و مؤسسات اعتباری
۵۵	گفتار اول: اقدامات بانک مرکزی در راستای اجرای قانون مبارزه با پول‌شویی
۵۷	گفتار دوم: نگهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانک‌ها
۵۹	گفتار سوم: تعدیل اصل رازداری حرفه‌ای
۶۱	گفتار چهارم: آموزش کارکنان و کارمندان
۶۳	مبحث دوم: ساختارهای مالکیت در نظام بانکی کشور
۶۷	مبحث سوم: بومی‌سازی مقرره‌های جهانی حاکمیت شرکتی
۷۴	مبحث چهارم: حاکمیت شرکتی و خصوصی‌سازی

پیشگفتار

الهی ای خالق بی مدد و ای واحد بی عدد، ای اول بی هدایت و ای آخر بی نهایت، ای ظاهر بی صورت و ای باطن بی سیرت، ای حی بی ذلت ای مُعطی بی فطرت و ای بخشنده بی منت، ای داننده رازها ای شنونده آوازه ها، ای بیننده نمازها، ای شناسنده نامها، ای رساننده گامها، ای مُبرا از عوایق، ای مطلع بر حقایق، ای مهربان بر خلائق عذرهای ما بپذیر که تو غنی و ما فقیر و بر عیبهای ما مگیر که تو قوی و ما حقیر، از بنده خطا آید و ذلت و از تو عطا آید و رحمت.

امروزه امنیت اقتصادی و سلامت روابط مالی و اقتصادی اشخاص و نهادها، شالوده امنیت یک جامعه است. تأمین زیرساخت‌های اقتصادی پیشرو و پویا عاملی برای قدرت ملی است. ولی دوام این قدرت به سلامت و شفافیت فعالیت‌های اقتصادی است.

چرائم اقتصادی تهدیدی بر ضد سلامت روابط مالی و اقتصادی است، هر چند لزوماً برای پویایی اقتصادی تهدیدآور نیست. حتی در برخی صور جرائم اقتصادی می‌توانند در پویایی ظاهری اقتصادی تأثیرگذار باشند ولی آنچه که قطعاً آسیب می‌بیند، سلامت اقتصادی است.

امروزه بانک، یک نهاد و سازمان مالی و اقتصادی بسیار حساس و مهم تلقی می‌شود که عدم وجود نظامات نظارتی مؤثر می‌تواند بستر سوء استفاده و تخلفات گسترده‌ای را در آن فراهم آورد که عواقب اجتماعی و اقتصادی وسیعی در سطح اجتماع به بار آورده و چه بسا نه تنها کل نظام اقتصادی و بانکی یک کشور، بلکه کل نظام مالی جهان را نیز تحت تأثیر قرار دهد.

بانک‌ها و مؤسسات اعتباری به دلیل پیچیدگی ساختار می‌تواند از نقطه نظر کیفری نیز زمینه ساز بروز انواع جرائمی مانند پول شویی شود. مستقر شدن یک نظام حقوقی دقیق و منسجم در جهت ایجاد و استمرار مقرره‌های لازم در جهت تضمین سودآوری و همچنین پیشگیری از مجازات جرائمی که محتمل الوقوع است، اجتناب ناپذیر است.

هرچند پول شویی به عنوان یک پدیده نوظهور حقوقی و اقتصادی تلقی می‌شود، ولی به لحاظ جهانی شدن اقتصاد و ارتباطات گسترده و سریع بازارهای جهانی از جمله اتحاد کشورهای اروپایی در زمینه تجارت از طریق یکسان‌سازی پول اروپایی و نقل و انتقالات آسان کالا، خدمات و سرمایه

این کشورها با یکدیگر، جرائم سازمان یافته از قبیل پول شویی رشد سریعی یافته‌اند. در این میان پول شویی نیز یکی از فعالیت‌های مهم سازمان‌های مافیایی و باندهای تبهکاری می‌باشد. مرتکبین این قبیل جرائم برای دستیابی به مقصود خود نیازمند مصرف و بهره برداری از وجوه و منافع تحصیل شده هستند. در واقع اثر اقتصادی و اجتماعی وسیعی که این عمل بر اقتصاد کشورها می‌گذارد، باعث توجه بیش از پیش دولت‌ها به این امر گشته است. در پرتو چنین اقداماتی دولت‌ها نیز در حقوق داخلی خویش قوانینی را برای مبارزه و جرم انگاری پول شویی به تصویب رسانیده‌اند.

جرم پول شویی نه تنها خود مولود جرائم اصلی و متفرع بر آن است در عین حال زمینه ساز جرائم بعدی نیز می‌باشد. علاوه بر آن انجام عملیات پول شویی همزمان مستلزم ارتکاب برخی جرائم دیگر نیز خواهد بود. بنابراین می‌توان پول شویی را سرمنشا و زمینه ساز یک سلسله از جرائم تلقی نمود و همین واقعیت ضرورت مقابله جدی و همه جانبه با این شکل از بزهکاری را دوچندان می‌کند.

حق رعایت و احترام به حریم خصوصی یکی از آزادی‌های بنیادین محسوب می‌شود. در تمام جوامع و زمان‌ها حریم خصوصی وجود داشته است ولی رعایت حریم خصوصی در هر کشوری متفاوت است. حریم خصوصی با استقلال و آزادی انسان و حق بر تعیین سرنوشت برای خود نیز ارتباط ملازمی دارد.

در قانون اساسی، قانون حقوق شهروندی و قانون مجازات اسلامی مواردی به حریم خصوصی اشاره کرده است و اشاره دارد که در برخی موارد می‌توان حریم خصوصی را نقض کرد. در این پژوهش به بررسی جرائم اقتصادی، رعایت حریم خصوصی و پیشگیری از جرائم اقتصادی می‌پردازیم. بی‌شک کار بشری بدور از عیب و نقص نیست که به درستی گفته شده است: العصمه لأهلها، اما نگارندگان تمام تلاش خود را نمودند که گامی هرچند ناچیز و ناقص در مسیر تدوین کتابی مختصر و مفید جهت مطالعه راحت تر بردارند. امید آن است که این نوشته مورد عنایت دانشجویان عزیز و داوطلبان آزمون‌های مختلف حقوقی قرار بگیرد و با نظرات و انتقادات خویش از طریق پست الکترونیکی نگارندگان، بر غنای آن بیفزایند.

و من الله توفیق

مجید کریمی^۱، بهنام حسن‌زاده^۲

1. Karimimajid@yahoo.com.

2. behnam law66@yahoo.com